

2. søndag i åpenbaringstiden, 2018

Den kirkeårstiden vi er inne i nå, kalles åpenbaringstiden. Visste dere det? Den kalles det, fordi de fire-fem søndagene fra jul og frem til Såmannssøndagen, *åpenbarer* litt forskjellige sider av hvem Jesus er. *Julen* forteller at han ble født, første nyttårsdag får vi vite hva *navnet* hans betyr, søndagen etter handler det om de vise menn fra Østen som hyller ham som en stor *konge*, og i dag er det døperen Johannes, Jesu egen, jevnaldrende slektning som har ordet, men ikke alene, for nå vil Gud selv presentere Jesus for oss og si oss hvem han er:

Dette hellige evangeliet står skrevet hos evangelisten Markus i det første kapitlet.

En røst roper i ødemarken: *Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!* 4 Slik sto døperen Johannes fram i ødemarken og forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene. 5 Fra hele Judea og Jerusalem dro alle ut til ham. De bekjente syndene sine og ble døpt av ham i Jordanelven. 6 Johannes gikk kledd i en kappe av kamelhår og hadde et lærbelte om livet, og han levde av gresshopper og villhonning. 7 Han forkynte: «Det kommer en etter meg som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å

bøye meg ned og løse sandalremmen hans. 8 Jeg har døpt dere med vann, men han skal døpe dere med Den hellige ånd.» 9 På den tiden kom Jesus fra Nasaret i Galilea og ble døpt i Jordan av Johannes. 10 Straks han steg opp av vannet, så han himmelen dele seg, og han så Ånden komme ned over seg som en due. 11 Og det lød en røst fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.» (Mark 1,3-11)

Slik lyder Herrens ord.

Jesus ble døpt, og det er en veldig visuell fortelling. Mang en kunstner har forsøkt å fremstille dette øyeblikket da Jesus står ute i Jordanelven med en «åpen» himmel over seg og en due svevende rett over hodet hans. Ser dere det for dere? Dette er et skjellsettende øyeblikk. Der og da går det til fulle opp for Johannes hvem Jesus er; ikke bare en snekker, ikke bare en profet, men Guds sønn!

Uten å trekke sammenlikningen for langt; det er et liknende øyeblikk vi forsøker å skape når et barn blir døpt her i kirken. Vi løfter lille Jakob frem for alle og presenterer ham: «Dette er Jakob, Guds barn og vår bror.»

Dåpen gir oss en ny identitet. Eller snarere: Dåpen *åpenbarer* vår identitet: Vi er for det første mennesker, født inn i denne verden, inn i vår familie, slik også Jesus ble. Men vi er også noe mer: Jesus hadde et gudommelig opphav. Han ble kalt Guds sønn. Han kom fra Himmelen, fra Gud. Den kristne forståelsen av det å være menneske, er at vi også har en udødelig sjel. Vårt liv er en gave fra Gud, vi er elsket av vår Skaper og skal en gang vende tilbake til Ham som har gitt oss livet. Ved dåpen får vi Guds ånd, symbolisert ved *duen* som vi også finner på siden av altersmykket her i vår kirke, og gjennom dåpen viser Gud oss at vi som mennesker er elsket så høyt at han sender sin Sønn til jorden for å gi oss evig liv.

Jeg forstår ikke selv hva det betyr, det jeg står her og sier: Jeg vet ikke hva det evige liv innebærer, men jeg forstår at vi mennesker har en *verdi* som Gud var villig til å gjøre svært mye for å understreke og verne om, både for evigheten, men også her og nå.

Og *det* har betydning! Akkurat i dag - med *Metoo*-kampanjen som bakteppe, er det kristne menneskesynet aktuelt som aldri før: At mine medmennesker har like stor verdi og krav på respekt som jeg selv har, betyr at jenter ikke skal *objektiveres*

– et ord jeg lærte av min datter som er utdannet innenfor reklame. Objektivisering av jenter og kvinner skjer i reklame og medier, men også på svært mange andre samfunnsområder. Jenter fremstilles som objekter som eksisterer kun for å tilfredsstille andres behov.

Objektivisering kan også ramme gutter, menn og barn. I alle sammenhenger hvor mennesker gjøres til et *middel*, skjer objektivisering og dermed krenkelse av menneskets verdi som de har i seg selv, som enestående, dyrebare og umistelige for Gud og for vårt menneskelige fellesskap.

Metoo-kampanjen er betimelig og jeg ønsker den velkommen og ser det som min kristenplikt å minne om at Gud har skapt kvinne og mann til å være likestilte og behandle hverandre med den aktelse vi skylder hverandre som medmennesker. Litt tidligere i denne gudstjenestene ble det lest en fortelling som viser hvor *galt* det kan gå der mennesker ikke lenger tilregnes verdi. Vi hørte om den lille hebreer-babyen som sto i fare for å bli drept av Faraos soldater, hvorpå moren forsøkte å redde ham ved å legge ham i en kurv og sette kurven på elven. Tilfeldighetene ville det slik at Faraos datter kommer ned til elven, akkurat der hvor kurven fløt forbi, og hun redder ham opp av vannet.

Første gang jeg leste denne fortellingen, kunne jeg absolutt ikke forstå hvilken sammenheng det skulle være mellom denne fortellingen og fortellingen om Jesu dåp, for når de settes opp som søndagens tekster, er jo tanken at tekstene skal belyse hverandre, men gradvis ble det *åpenbart* for meg, så å si, for denne fortellingen kan lese *allegorisk*, det vil si at den vil si oss noe på et *dypere* plan og peke frem mot fortellingen om Jesu liv, og her har vi flere muligheter. Den ene er denne: Moses peker frem mot Jesus. På samme måte som Jesus fikk sin identitet kunngjort av Gud ved sin dåp, fikk også Moses sin identitet i tilknytning til vann, da prinsessen ga ham navnet Moses «for jeg har dratt deg opp av vannet,» som hun. Men viktigere: Sik Jesus ble en redningsmann og frelser for alle folk, ble Moses i voksen alder en redningsmann for israelittene da han førte dem ut av Egypt.

Dette er nok den mest vanlige allegoriske tolkningen av denne fortellingen, men det finnes også en annen som akkurat i dag gir god mening, og i denne tolkningen er moren til barnet et bilde på Gud, mens barnet representerer menneskeslekten, de små og vergeløse som står i fare for å miste sin verdi og sitt liv i møte med onde krefter i verden. Moren gir barnet det beste *vern* hun

kan, vel vitende om at det fort kan gå galt likevel. Men til alt hell – og kanskje ikke så tilfeldig likevel - kommer Faraos datter, prinsessen, og løfter barnet ut av den farefulle situasjonen, adopterer ham som sin sønn – og gir ham tilbake til moren. Prinsessen peker dermed frem mot Jesus som frelser oss mennesker og sørger for at vi kommer tilbake til Gud hvor vi hører hjemme.

I lys av dagens tendens til å gjøre kvinner til objekter, gir denne fortellingen et godt korrektiv: Her møter vi kvinner som ikke er objekter, men som står frem som *handlende subjekter* og gjør det de kan for å verne om det mest dyrebare som finnes – et lite barn. Uten deres innsats ville Moses aldri vokst opp og israelittene ville ikke bli reddet fra Egypt.

Åpenbaringstiden er spennende fordi den viser oss de dype sammenhengene mellom bibelens fortellinger, samtidig som den åpenbarer *vår* plass i verden og gir oss forbilder, utfordringer og håp. Dagens fortellinger tegner bilder av mennesker som viste mot og offervilje for å redde det kjæreste de hadde; kvinnene reddet barnet, Jesus vil redde oss. Han kommer inn i vår verden for å frelse oss fra onde krefter og knytte oss fast til seg. Fra ham og fra kvinnene rundt Moses, får vi i dag vårt forbilde: *Vi*

også er sendt til våre medmennesker for å vise omtanke, respekt og offervilje. Slik Gud har elsket oss, skal vi elske hverandre.

Da Jesus gikk inn i vår verden for å åpne himmelen for oss, lød Guds hilsen fra det høye: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.»

Når vi går inn i vår verden for å bringe himmelriket nær våre medmennesker, vil også vi få høre den gamle hilsenen som en gang lød over jorden: «Ære være Gud i det høyest og fred på jorden blant mennesker som Gud har glede i.»

Vi synger nå sammen salmen på nr 99 om Jesus som gir oss kraft og fred:

*Jesus från Nasaret går här fram,
än som i gången tid,
löser ur vanmakt, ur synd och skam,
ger oss sin kraft och frid:
Himmelriket är nära.*